

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/164/2016
Identifikačné číslo spisu: 2015200493
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2015200493.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančeniča a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľa: Q. E., nar. XX.XX.XXXX, M. proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16.05.2015 o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/249/2015-26 zo dňa 16.05.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/249/2015-26 zo dňa 16.05.2016 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 23Sd/249/2015-26 zo dňa 16.05.2016 potvrdil ako vecne správne rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16.05.2015 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporcu“), ktorým odporca podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietol žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok z dôvodu nesplnenia podmienky potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia, Sociálnej poisťovne, pobočky Nitra zo dňa 25.03.2015, vypracovaného na základe navrhovateľom podanej žiadosti, je navrhovateľ invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Ku dňu vzniku invalidity, t.j. k 27.02.2015, nezískal ani jeden deň dôchodkového poistenia. Námietka navrhovateľa, že je konateľom spoločnosti O. a že platil dane a poistné, je neopodstatnená, pretože nie je vedený v registri poistencov ako majiteľ spoločnosti O. a nie je vedený ani v registri zamestnávateľov ako platiteľov poistného. Doplneným dokazovaním neboli preukázané tvrdenia navrhovateľa, že by platil ako zamestnávateľ a konateľ spoločnosti poistenie na dôchodkové poistenie. Na záver krajský súd opätovne konštatoval, že nakoľko navrhovateľ pred

vznikom invalidity, t.j. pred 27.02.2015 nezískal ani jeden deň dôchodkového poistenia, nespĺnil zákonom stanovenú podmienku na vznik nároku na invalidný dôchodok.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie žiadajúc riadne preskúmanie veci a jej objektívne rozhodnutie. Uviedol, že podľa jeho názoru nebol tento prípad objektívne preskúmaný, nakoľko minimálne dva roky pracoval, resp. brigádoval ako zvárač v Komárne vo firme KOMORN s.r.o. Vzhľadom na to, že teraz sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, nemá príležitosť byť zaradený do práce, nakoľko mu lekár určil pracovnú skupinu „F“, ktorá podľa interných predpisov Zboru väzenskej a justičnej stráže určuje odsúdených, ktorí nemôžu vykonávať žiadnu pracovnú činnosť. Napriek tejto skutočnosti absolvuje denné štúdium Arcibiskupského gymnázia biskupa P. Jantauscha, čo znamená, že škola sa podľa zákona č. 461/2003 Z. z. považuje za výkon pracovnej činnosti.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporcu z hľadiska, či navrhovateľ spĺňa podmienky pre vznik nároku na invalidný dôchodok.

Pre vznik nároku na invalidný dôchodok sa vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to medicínskej podmienky a podmienky získania potrebnej doby dôchodkového poistenia.

Prvou podmienkou ustanovenou v § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je invalidita poistenca. Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje poistenec, ktorý má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že navrhovateľ splnil prvú podmienku, nakoľko bol posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Nitra zo dňa 25.03.2015 uznaný za invalidného z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Sporným bolo splnenie druhej podmienky potrebnej pre vznik nároku na invalidný dôchodok, ktorou je podmienka získania potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia.

Podľa § 72 ods. 1 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z., počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 22 rokov do 24 rokov je najmenej 2 roky.

Podľa § 72 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., počet rokov dôchodkového poistenia a vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity.

Zo spisu krajského súdu a z pripojeného administratívneho spisu odporcu odvolací súd zistil, že navrhovateľ žiadosťou zo dňa 25.03.2015 požiadal o priznanie invalidného dôchodku. Napadnutým rozhodnutím odporcu bola jeho žiadosť zamietnutá, pretože hoci je navrhovateľ invalidný s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou,

nezískal potrebný počet rokov dôchodkového poistenia.

Odvolací súd zhodne s krajským súdom zistil, že navrhovateľ bol uznaný invalidným od 27.02.2015, no pred vznikom invalidity, teda v období do 27.02.2015, nezískal žiadnu dobu dôchodkového poistenia.

Z obchodného registra je zrejmé, že navrhovateľ bol v období od 20.03.2008 do 14.07.2015 skutočne konateľom a spoločníkom v obchodnej spoločnosti O., avšak nebolo nijako preukázané, že by mal postavenie zamestnanca na účely sociálneho poistenia. Navrhovateľ nepreukázal, že funkciu konateľa a spoločníka v predmetnej spoločnosti vykonával na základe uzatvorenej zmluvy o výkone funkcie alebo na základe mandátnej zmluvy, v ktorej by mal dohodnutú odmenu za vykonávanú funkciu. Takýto konateľ a spoločník, vykonávajúci funkciu v danej obchodnej spoločnosti bez nároku na odmenu, nemá povinnosť z titulu svojej funkcie odvádzať poistné na sociálne poistenie, a v niektorých prípadoch ani na zdravotné poistenie (ak konateľ alebo spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným vykonáva svoju funkciu bez nároku na odmenu a nie je pritom nikde zamestnaný a nie je ani samostatne zárobkovo činnou osobou alebo poistencom štátu).

V prípade, že by v súčasnosti zaniknutá obchodná spoločnosť O. vyplácala navrhovateľovi príjem z titulu funkcie konateľa či spoločníka, musela by jednak prihlásiť seba do registra zamestnávateľov vedeného príslušnou pobočkou Sociálnej poisťovne, a jednak navrhovateľa do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia, a to odo dňa nadobudnutia postavenia zamestnanca, nakoľko jej tieto povinnosti vyplývajú z § 231 zákona č. 461/2003 Z. z.

Z listu Sociálnej poisťovne, pobočky Bratislava č. 102/422/HU, 11527/2015-BAM zo dňa 10.11.2015 však vyplýva, že spoločnosť O. sa nenachádza v registri zamestnávateľov ako platiteľ poistného a ani navrhovateľ nebol zapísaný do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedeného Sociálnou poisťovňou.

Podľa § 227 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., poistenec je povinný príslušnej organizačnej zložke Sociálnej poisťovne preukázať skutočnosti rozhodujúce na vznik nároku na dávku, trvanie nároku na dávku, zánik nároku na dávku, nároku na jej výplatu a jej sumu. Prijemca dávky je povinný do ôsmich dní oznámiť príslušnej organizačnej zložke Sociálnej poisťovne zmenu v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku na dávku, zánik nároku na dávku, nároku na jej výplatu a jej sumu. Ak bol poistenec alebo príjemca dávky písomne vyzvaný príslušnou organizačnou zložkou Sociálnej poisťovne, aby preukázal tieto skutočnosti, je povinný výzve vyhovieť v lehote do ôsmich dní odo dňa doručenia výzvy, ak organizačná zložka Sociálnej poisťovne neurčila inú lehotu.

Z citovaného § 227 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. vyplýva, že povinnosť preukázať rozhodujúce skutočnosti za účelom vzniku nároku na dávku, v tomto prípade na invalidný dôchodok, má poistenec. Navrhovateľ v žiadosti o invalidný dôchodok zo dňa 25.03.2015 neuviedol, že v minulosti pracoval minimálne dva roky brigádnicke ako zvärač v spoločnosti KOMORN s.r.o. a ani o tejto skutočnosti nepredložil žiadne potvrdenie.

Navrhovateľ taktiež v žiadosti neuviedol, že navštevuje Arcibiskupské gymnázium biskupa P. Jantauscha, kde študuje dennou formou. Ak v čase podania žiadosti ešte neštudoval, bolo jeho povinnosťou túto zmenu dodatočne oznámiť odporcovi v lehote ôsmich dní, čo navrhovateľ neurobil. Túto skutočnosť neuviedol ani v konaní pred krajským súdom. Bolo jeho povinnosťou preukázať, že študuje na strednej škole, a to predložením potvrdenia o návšteve školy s uvedením doby štúdia. Navrhovateľ teda neunesol dôkazné bremeno, pokiaľ ide o ním tvrdené skutočnosti. V tejto súvislosti je tiež potrebné poznamenať, že by mu mohla byť započítaná iba doba štúdia pred vznikom invalidity.

Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že navrhovateľ v žiadosti o invalidný dôchodok vyhlásil, že údaje v žiadosti sú podľa jeho vedomostí úplné a pravdivé a je si vedomý, že v opačnom prípade je povinný vrátiť neprávom vyplatené dávky. Svojím podpisom na žiadosti tiež potvrdil, že si je vedomý nevyhnutnosti oznámiť Sociálnej poisťovni každú zmenu údajov uvedených v žiadosti.

V súvislosti s námietkou navrhovateľa, že vo výkone trestu odňatia slobody nemá príležitosť byť zaradený do práce z dôvodu, že mu bola lekárom určená pracovná skupina „F“, čo znamená, že nemôže vykonávať žiadnu pracovnú činnosť, odvolací súd uvádza, že táto skutočnosť nemá vplyv na posúdenie jeho žiadosti o invalidný dôchodok. Aj tu je potrebné poznamenať, že počet rokov dôchodkového poistenia sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity. Ak by aj bol vo výkone trestu pracovne zaradený, mohlo by mu byť zohľadnené iba obdobie pred 27.02.2015.

Vzhľadom na to, že navrhovateľ nezískal potrebný počet rokov dôchodkového poistenia ustanovený v § 72 ods. 1 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z., nevznikol mu napriek splneniu medicínskej podmienky nárok na invalidný dôchodok.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ nebol v tomto konaní úspešný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.